

Status på erhvervslivet i relation til coronakrisen (primo august 2020)

Indledning

Videns- og netværkshuset Cabi har udarbejdet dette notat med aktuelle tendenser på arbejdsmarkedet i forlængelse af corona-krisen, som har ramt erhvervslivet hårdt. Dog er der også enkelte virksomheder og brancher, som er påvirket i mindre grad. Dette notat er henvendt til virksomhedskonsulenter og andre, som arbejder med beskæftigelsesindsatsen for mennesker fra kanten af arbejdsmarkedet.

Notatet fokuserer på de muligheder, som krisen medfører for at skabe job eller virksomhedsrettede forløb for mennesker fra kanten af arbejdsmarkedet.

Notatet bygger bl.a. på undersøgelser fra erhvervs- og brancheorganisationer, SMVdanmarks løbende overvågning af corona-krisens indvirkning på erhvervslivet, artikler i fag- og dagspresse samt analyser og rapporter fra Finans- og Erhvervsministeriet.

Krisen påvirker – men i forskellig grad

Corona-krisen har ramt hele verden hårdt, og tal på EU plan viser, at krisen har ramt tre til fire gange så hårdt som finanskrisen med store konsekvenser ift. virksomhederne.

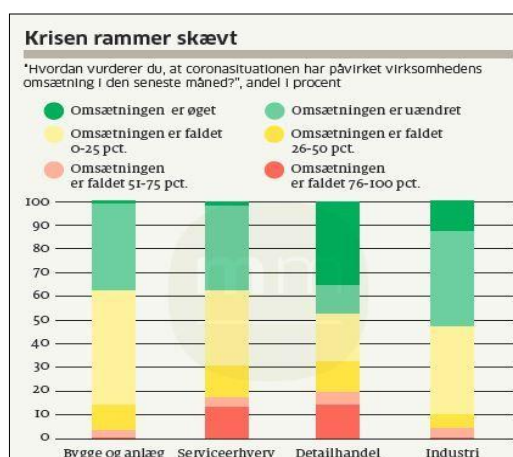
Danmark er også ramt, men som det aktuelt ser ud, er vi kommet mere nådigt igennem krisen indtil videre – bl.a. på grund af hjælpepakker. Det kan betyde, at der kan være en vis forsinkelse i tilbageslaget, og det giver også et usikkerhedsmoment i, hvordan økonomien kommer til at se ud i virksomhederne, når hjælpepakkerne ophører.

Brancheorganisationen SMVdanmark [overvåger løbende følgerne af corona-krisen](#) på dansk erhvervsliv; herunder bl.a. den markante stigning i antallet af konkurser i marts-maj 2020.

De brancher, der er hårdest ramt af krisen i relation til fald i omsætning, har indtil videre været:

- Oplevelseserhvervene
- Detailhandlen (ikke dagligvarer)
- Transport (persontransport er meget ramt, men E-handelstransport er ikke).

Men ser vi nærmere på nogle af disse overordnede brancher, så dækker det over store variationer ”underbrancherne” imellem, hvilket nedenstående oversigt fra Mandag Morgen illustrerer:

Det varierer meget, hvilken påvirkning coronakrisen har haft for omsætningen. Både de forskellige brancher imellem, men også internt i den enkelte branche. Vi vil i dette notat derfor lave et nedslag i de enkelte brancher for at se nærmere på de aktuelle udfordringer og udviklingsmuligheder. Vi vil også se på rekrutteringsmuligheder for mennesker fra kanten af arbejdsmarkedet inden for hver branche.

Bygge og anlæg

I bygge- og anlæg oplever 85 procent af virksomhederne, at omsætningen enten er uændret eller faldet med mindre 25 procent, og på den måde fremstår den samlede branche mindre påvirket. De resterende 15 procent vurderer, at de har mistet mere end 25 procent af deres omsætning i den seneste måned. Ingen har oplevet decideret fremgang.

Særligt større firmaer har ikke været påvirket, da de har haft ordrer på forhånd til hele perioden, og dertil kan de se frem til aftaler i relation til fremrykkede, offentlige anlægsinvesteringer.

Nogle af de mindre firmaer er imidlertid ramt af, at mange boligejere annullerer aftaler grundet deres egen økonomiske usikre situation, mens andre oplever reel fremgang.

Corona-krisen har dog generelt medført en mere forsigtig fremgangsmåde fra byggefirmaernes side i forhold til fremtidige medarbejdere, hvilket sætter elever og lærlinge i en usikker situation.

Antallet af nye praktikpladser risikerer ifølge en ny analyse fra Dansk Byggeri at falde med 7.700 i år, og i omegnen af 2000 lærlinge i bygge- og anlægsbranchen ansat på korte aftaler og i prøveperiode går en usikker fremtid i møde. Dertil kommer de flere tusinde elever, der til sommer er færdige med deres grundforløb, som skal finde en praktikplads. Analyser og erfaringer fra tidligere kriser viser, at det er de ikke-faglærte og erhvervsfagligt, som rammes hårdest af ledighed i krisetider.

Trods de udfordringer vurderes det, at der er gunstige muligheder for jobåbninger indenfor bl.a. gartneri og i større bygge- og anlægsfirmaer, der får mange opgaver ind i den kommende tid, da anlægsloftet fjernes.

Serviceerhverv

I serviceerhvervene er man ramt særdeles forskelligt. 14 procent af virksomhederne har mistet mere end 75 procent af deres omsætning, og 17 procent har oplevet et omsætningsfald på 25-75 procent. Der er således et markant fald i en tredjedel af virksomhederne. De to resterende tredjedele fordeler sig på henholdsvis uændrede forhold eller et fald på mindre end 25 procent.

Det er i særlig grad hotel- og restaurationsbranchen, der er hårdt ramt af nedlukningen. Og i det offentlige er det bl.a. plejesektoren og børneområdet, som har oplevet markante ændringer i deres hverdag. I begge tilfælde har der været behov for et stærkt forøget rengøringsniveau. Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer har fx betydet mere rengøring og desinfektion på skoler og børneinstitutioner. I flere tilfælde er dette afhjulpet af allerede ansat rengøringspersonale suppleret med hjemsendte medarbejdere fra kommunen, som har kunne støde til rengøringen i børnepasningstilbud, på plejehjem og lignende.

I Fredericia har man ansat ny-ledige til rengøring af institutioner med børnepasning; en løsning, som både aflaster det pædagogiske personale og korter ledighedskøen, alt imens kommunen får refunderet ekstra udgifter til rengøring fra staten.

I og med kommunerne får løst opgaver af hjemsendte medarbejdere, har vikarbranchen været hårdt ramt af corona-krisen, men efterhånden som de offentlige medarbejdere begynder at komme tilbage til deres almindelige jobs, forventes det, at der vil blive efterspørgsel efter vikarer på pleje- og rengøringsområderne.

På rengøringsområdet vil der opstå en stor efterspørgsel efterhånden som flere kommer tilbage på deres arbejdspladser. Det være sig i forhold til almindelig rengøring af arbejdskontorer m.v., som tidligere måske ikke er prioriteret på daglig basis, men ligeledes i forhold til fx indvendig rengøring, afspritning af biler i hjemmeplejen, hjælpemidler m.m. Et konkret eksempel på rekruttering fra udsatte målgrupper finder man i Holstebro Kommune, som har ansat 75 kontanthjælpsmodtagere og fleksjobvisiterede til at udføre smittebegrænsende rengøring på kommunens børneinstitutioner og skoler.

Detailhandel

Det er især i detailhandlen, hvor de største forskelle i udfordringsgraden giver sig til udtryk. Hver femte virksomhed har mistet 50 procent eller mere af omsætningen, mens 31 procent har samme omsætning som før eller mindre end 25 procent fald i omsætningen.

Det helt særlige for denne branche er, at 35 procent har oplevet en øget omsætning. Særligt dagligvarebutikker samt E-handel har for en dels vedkommende haft en markant stigning i omsætningen. Det er især niche-detailhandlen, som er påvirket i forskellig grad. En virksomhed som Nemlig.com havde to procent markedsandel før corona-krisen, men nu vælter bestillingerne ind, og virksomheden skalerer løbende op for at kunne følge med. I kontrast hertil er mindre specialbutikker, baseret på fysiske lokationer frem for web.

Roskilde Cykelcenter er et eksempel på en virksomhed, der har oplevet fremgang, og indehaveren forklarer fremgangen med, at mange gerne vil ud i naturen for at bevæge sig.

Også havecentre har kronede dage – ikke mindst i forhold til *klik og få leveret*-løsninger, hvilket kalder på flere hænder lig de mange andre online salgsvirksomheder.

Der er derfor jobåbninger til mennesker fra kanten af arbejdsmarkedet inden for lagerarbejde, varepakning samt logistik og levering. Dertil vil der også i forskellig grad være behov for butiksmedarbejdere i de butikker, som har fremgang.

Industri

I industrien er det blot 11 procent af virksomhederne, der vurderer, at de har mistet 25 procent eller derover af deres omsætning. Det er især produktionen af elektrisk udstyr, maskin- og møbelindustri, som er hårdt ramt. Men i kontrast hertil angiver 52 procent en uændret eller forbedret omsætning. På sin vis er det derfor den branche, der tyngdemæssigt er mindst ramt på den front aktuelt. Der er dog bekymring for, at industrien kan rammes hårdere på sigt, hvis eksporten fortsat påvirkes.

De aktuelle tal peger på, at der fortsat er behov for hænder, både ufaglærte og faglærte, i industrien. Det gælder særligt inden for fødevareproduktionen, men også inden for andre niches, hvor efterspørgslen er øget under corona-krisen.

Inspiration til yderligere viden:

[SMVdanmarks løbende overvågning af corona-krisens konsekvenser](#)

[Medlemsundersøgelse fra Dansk Erhverv](#)

[Medlemsundersøgelse fra Erhverv Silkeborg](#)

[Rapport fra finans- og erhvervsministeriet om genåbning fase 2](#)

[Rapport fra den økonomiske ekspertgruppe om genåbning](#)

[Undersøgelse fra Danske Handicaporganisationer](#)